

Ústřední knihovna
Fakulty sociálních studií MU

Základy práce s informačními zdroji pro bc. studenty MVZ

Mgr. Dana Mazancová, DiS.

Brno, 11. října 2017

Osnova kurzu

- **Práce s informacemi, základy EIZ, psaní odborných (závěrečných) prací**
- **Práce s elektronickými informačními zdroji**
 - ❖ základy vyhledávacích technik
 - ❖ tvorba rešeršního dotazu
 - ❖ praktické vyhledávání v oborových databázích
- **Citace, citování, plagiátorství**
 - ❖ základní terminologie, citační styly
 - ❖ základy citování jednotlivých druhů dokumentů
 - ❖ citační software, zvláštnosti citování
- **Práce s elektronickými informačními zdroji**
 - ❖ EBSCO Discovery Service a nadstavbové nástroje
 - ❖ databáze elektronických knih

Podmínky absolvování předmětu

Zápočet

- ❖ účast na všech přednáškách a seminářích
- ❖ vypracování praktického úkolů
- ❖ úspěšné absolvování závěrečného testu

Další termíny kurzu

❖ út 17. 10.	8:00 – 9:30	PC25 - seminář MVZ221/02
st 18. 10.	8:00 – 9:30	PC25 - seminář MVZ221/01
st 18. 10.	11:30 – 13:00	PC54 - seminář MVZ221/03
❖ st 25. 10.	8:00 – 9:30	P52 - přednáška
❖ út 31. 10.	8:00 – 9:30	PC25 - seminář MVZ221/02
st 1. 11.	8:00 – 9:30	PC25 - seminář MVZ221/01
st 1. 11.	11:30 – 13:00	PC54- seminář MVZ221/03

Práce s informacemi

Osnova

- ❑ Práce s informacemi
 - ❖ informační společnost
 - ❖ informační gramotnost
- ❑ Psaní odborných (závěrečných) prací
- ❑ Informační zdroje
 - ❖ typy informačních zdrojů
 - ❖ licencované zdroje
 - ❖ kde hledat knihy, odborné časopisy, informace z médií, závěrečné práce, referenční díla, statistické údaje, oborové brány?

"Knowledge is power."

Francis Bacon

Informační společnost

- ❑ Založená na informacích a znalostech

- ❑ Problémy při práci s informacemi:
 - ❖ **velké množství**
 - ❖ **snadná dostupnost**
 - ❖ **kvalita**

Kolik existuje informací?

- Množství informací odvysílaných za rok se v roce 2007 blížilo už 2 zetabytům
- Současná kapacita všech paměťových zařízení pro ukládání informací se blíží 300 exabytům

Kolik existuje informací? II.

Jak se počítá na počítači

kilobyte (kB)	1 000 bytů
megabyte (MB)	1 000 000 bytů
gigabyte (GB)	1 000 000 000 bytů
terabyte (TB)	1 000 000 000 000 bytů
petabyte (PB)	1 000 000 000 000 000 bytů
exabyte (EB)	1 000 000 000 000 000 000 bytů
zettabyte (ZB)	1 000 000 000 000 000 000 000 bytů

Compare Journals

Compare Selected Journals

Add Journals to New or Existing List

Customize Indicators

View Title Changes

Select Journals

Select Categories

 INTERNATIONAL RELATIONS

 LAW

 LIMNOLOGY

 LINGUISTICS

 LOGIC

 MANAGEMENT

 MARINE & FRESHWATER BIOLOGY

Select All		Full Journal Title	Total Cites	Journal Impact Factor	Eigenfactor Score
☐	1	INTERNATIONAL SECURITY	1,914	3.275	0.00437
☐	2	INTERNATIONAL ORGANIZATION	4,818	3.213	0.00702
☐	3	WORLD POLITICS	2,912	3.125	0.00572
☐	4	EUROPEAN JOURNAL OF INTERNATIONAL RELATIONS	1,137	2.465	0.00396
☐	5	MARINE POLICY	4,796	2.453	0.01059
☐	6	Review of International Organizations	311	2.444	0.00191
☐	7	REVIEW OF INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY	1,164	2.414	0.00325
☐	8	FOREIGN AFFAIRS	2,135	2.295	0.00884
☐	9	JOURNAL OF PEACE RESEARCH	2,564	2.153	0.00946

86 impaktovaných časopisů

Zdroj: <http://isiknowledge.com/>

[share](#) | [embed](#)

10

order by ... relevance ▾

search all ▾

[- Journals vs Articles](#)[Journals ✕](#)[+ Subject](#)[+ Article processing charges \(APCs\)](#)[+ DOAJ Seal](#)[+ Journal license](#)[+ Publisher](#)[Subject: International relations ✕](#)[Journals vs Articles: Journals ✕](#)

1 – 10 of 48

[Polis: Revista de Stiinte Politice](#)

ISSN: 1221-9762 (Print); 2344-5750 (Online)

<http://www.revistapolis.ro/>

Blind peer review

Subject: Political science: International relations**Date added to DOAJ:** 21 Aug 2014[Cadmus](#)

ISSN: 2038-5242 (Print); 2038-5250 (Online)

<http://www.cadmusjournal.org/>

Peer review

Zdroj: <https://doaj.org>

Informační gramotnost

- ❑ Rozpoznání informační potřeby

- ❑ Schopnost **informaci**:
 - ❖ **nalézt** – znalost informačních zdrojů a vyhledávacích strategií
 - ❖ **vyhodnotit** – užitečnost/relevance
 - ❖ **použít** – pro daný účel, znalost autorského zákona, problematiky citování a plagiátorství

Psaní odborných (závěrečných) prací

Propagační video Západočeské univerzity v Plzni

Metodika psaní odborných prací

- Dostatek času pro vyhledání a nastudování příslušné literatury
- Vypracování námětu závěrečné práce
- Vymezení času potřebného k sepsání textu
- Dodržení všech předepsaných formálních a odborných náležitostí

Základní etapy přípravy písemné práce

1. Volba tématu a strategie přípravy
2. Informační průzkum
3. Zpracování výsledků průzkumu
4. Výzkum
5. Tvorba práce
6. Příprava dokumentace
7. Příprava konečné verze práce
8. Odevzdání práce
9. Obhajoba - prezentace práce

Základní etapy přípravy písemné práce

- 1. Volba tématu a strategie přípravy**
2. Informační průzkum
3. Zpracování výsledků průzkumu
4. Výzkum
5. Tvorba práce
6. Příprava dokumentace
7. Příprava konečné verze práce
8. Odevzdání práce
9. Obhajoba - prezentace práce

Volba tématu

- Podívat se do [Archivu závěrečných prací IS MU](#)
- Případně na práce jiných univerzit:
[Vysokoškolské kvalifikační práce](#)

Odevzdej.cz

Seminární a školní práce

Zkontrolovat práci na podobnosti

Soubor z PC: Soubory nevybrány.

nebo soubor přetáhněte sem

E-mail:

Po kontrole bude výsledek odeslán na zadaný e-mail a po 5 dnech z databáze vymazán.

Zkontrolovat

odevzdej@fi.muni.cz odevzdej@fi.muni.cz ▾

Komu:

✉ Odevzdej.cz: Informace o podobnostech Vašich souborů

Odevzdej.cz: Informace o podobnostech Vašich souborů

Zpracovávaný dokument:
=====

E-mail:

Jméno souboru: test_ukol.docx

Vloženo: 10. 8. 2017 08:51

Vloženo z IP: 147.251.109.206

Odkaz do systému:

<https://odevzdej.cz/auth/plag/27f2dffffafad0e/>

Podobné dokumenty:
=====

Agenda: Studijní materiály; Fakulta: , Předmět: | , Období: podzim 2015 - is.muni.cz

Název :

Jméno souboru:

Podobné dokumenty:

=====

Agenda: Studijní materiály; Fakulta: , Předmět:

Období: podzim 2015 - is.muni.cz

Název :

Jméno souboru:

Vloženo: 23. 1. 2016

Procento podobnosti: 100 %

Podobnosti: <https://odevzdej.cz/auth/podob/27f2dffffafad0e/b723c9ca985f0cb4/>

=====

Agenda: Závěrečná práce - is.muni.cz

Název : Plný text práce

Jméno souboru: DP_IS.pdf

Vloženo: 29. 4. 2016

Procento podobnosti: 12 %

Podobnosti: <https://odevzdej.cz/auth/podob/27f2dffffafad0e/95b9d397131d7ce7/>

=====

Agenda: Odevzdávárny - Odevzdej.cz

Jméno souboru: Knihovny_KULPOL_Tuslova_Hrebejk.docx

Vloženo: 2. 5. 2016

Procento podobnosti: 10 %

Podobnosti: <https://odevzdej.cz/auth/podob/27f2dffffafad0e/36fcc9e820e2a525/>

=====

Zobrazení podobností

mar ned

Seznam použité literatury

TRÁVNÍČEK, Jiří. Čteme?: obyvatelé České republiky a jejich vztah ke knize : (2007). Vyd. 1. Brno: Host, 2008, 207 s. ISBN 978-80-7294-270-1.

Čtenářství, jeho význam a podpora: výzkum, teorie a praxe v České republice a Spolkové republice Německo : přednášky z odborného semináře pořádaného Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR a Goethe Institutem Praha dne 19. listopadu 2007 v Goethe Institutu v Praze = Lesen, seine Bedeutung und Förderung : Forschung, Theorie und Praxis in der Tschechischen Republik und in der Bundesrepublik Deutschland : Vorträge aus dem Fortbildungstag, veranstaltet durch das Goethe-Institut Prag und den Fachverband Bibliothek und Information der Tschechischen Republik am 19. November 2007 im Goethe-Institut Prag. Praha: Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 2008, 83 s. Aktuality SKIP, sv. 24. ISBN 978-80-85851-18-2.

<http://ctenar.svkkk.cz/clanky/2014-roc-66/4-2014/tema-ceske-deti-jako-ctenari-v-roce-2013-%E2%80%931-cast-125-1675.htm>. <http://ctenar.svkkk.cz/clanky/2014-roc-66/4-2014/tema-ceske-deti-jako-ctenari-v-roce-2013-%E2%80%931-cast-125-1675.htm> [online]. [cit. 2016-01-23]. Dostupné z: <http://ctenar.svkkk.cz/clanky/2014-roc-66/4-2014/tema-ceske-deti-jako-ctenari-v-roce-2013-%E2%80%931-cast-125-1675.htm>

HAVLOVÁ, Jaroslava. Čtenářství. In KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2011-05-12]. Dostupné z WWW: <http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000004068&local_base=KTD

Čtením ke vzdělání. Čtenář, 2004, roč. 40, č. 1, s. 27.

Zobrazení podobnosti

mar ned

Agenda: Odevzdávárna pro kontrolu na e-mail – Odevzdej.cz

Název: Vloženo z IP: 147.251.109.206

Jméno souboru: test_ukol.docx

Změněno: 10. 8. 2017 08:51,

Informace o práci: mail byl zaslán: 10.08.2017 13:19:
Institute pro veřejnou kontrolu mailem (2017)

Podobnost s vybranými: 10 %

Tato aplikace červeně zvýrazní v původním dokumentu text, který je podobný s texty ve Vámi vybraných dokumentech.

Tisk do pdf souboru

Jen podobnosti

Obsah:

- 1) Úvod – čtenářství, jeho význam a podpora
- 2) Vztah ke čtení obyvatel České republiky
- 3) Podpora čtenářství v České republice
- 4) Podpora čtenářství ve Francii
- 5) Závěr

Podobnosti s vybranými

Vybrat vše / Odznačit vše

10 %

Agenda: Odevzdávárny –
Odevzdej.cz
Popis: Pavel Hřebejk
Jméno souboru: Knihovny_KULPOL_Tuslova_Hrebejk.docx
Změněno: 2. 5. 2016 00:54
Informace o práci: Pavel Hřebejk: SS
2015/2016 - FPH; 3AM181
Kulturní politika, národní,
regionální a místní kultura;
Odevzdávárna; Všichni
studenti
Vysoká škola ekonomická v
Praze (2016)

Základní etapy přípravy písemné práce

1. Volba tématu a strategie přípravy
- 2. Informační průzkum**
3. Zpracování výsledků průzkumu
4. Výzkum
5. Tvorba práce
6. Příprava dokumentace
7. Příprava konečné verze práce
8. Odevzdání práce
9. Obhajoba - prezentace práce

Informační průzkum

- ❑ Práce s informačními zdroji
 - ❖ Hledání dokumentů, které souvisí se zvoleným tématem

- ❑ Získání dokumentů*:
 - ❖ [Výpůjčka z knihovny](#)
 - ❖ [Výpůjčka/dodání dokumentu z jiné knihovny v ČR/zahraníčí - MVS/MMVS](#)
 - ❖ [E-prezenčka, Copy on Demand \(CoD\)](#)
 - ❖ [Licencované databáze](#)
 - ❖ Internet

*jako dokument budeme pro potřeby naší výuky označovat texty, obrázky, fotky, videa tj. jakoukoli formu znázornění informací

Informační zdroje

Knihy

Periodika

❖ odborné časopisy, magazíny

Referenční díla

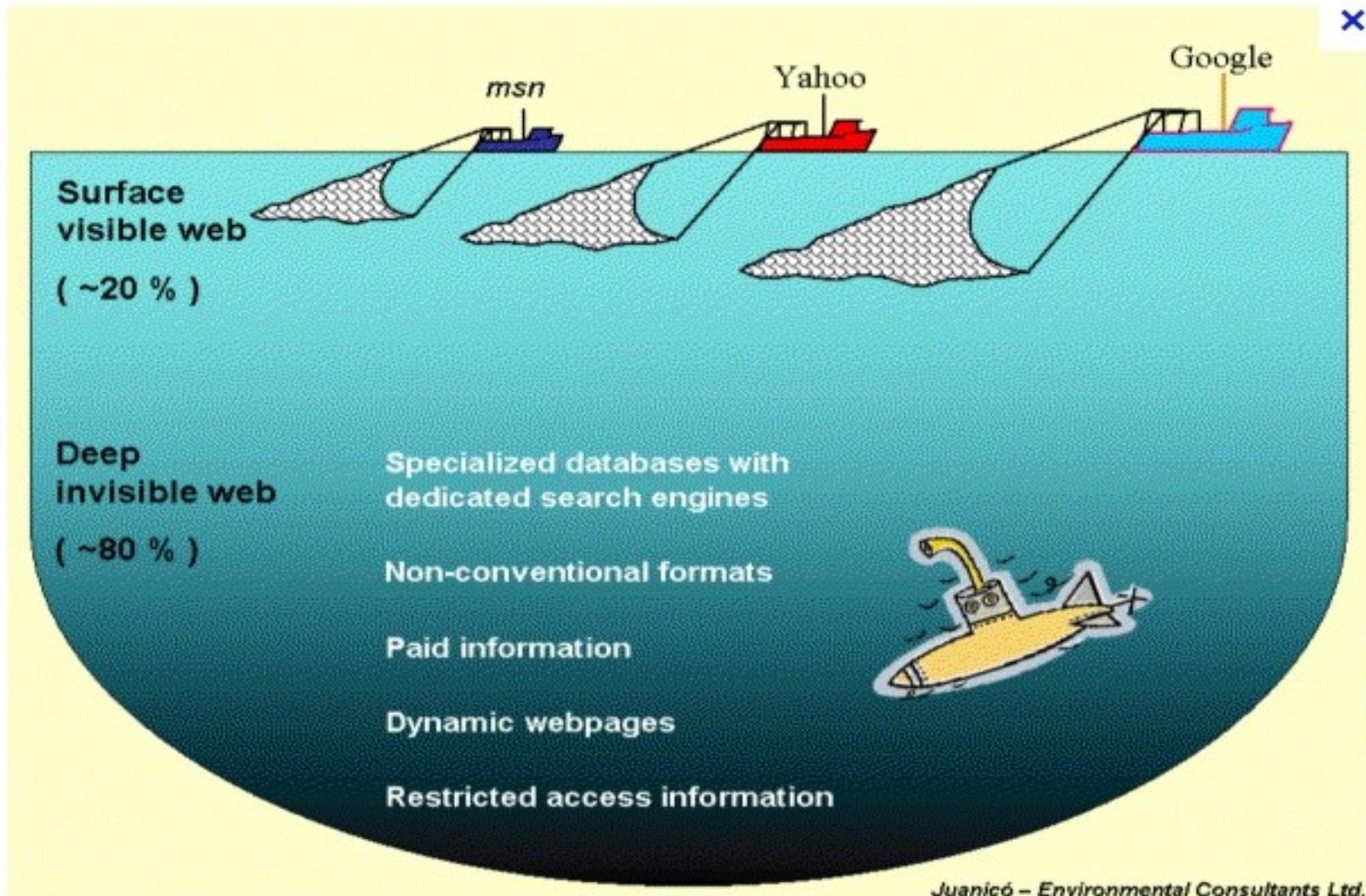
❖ encyklopedie, slovníky, tezaury, mapy, atlasy, bibliografie, adresáře, ročenky

Další zdroje

❖ závěrečné práce, materiály z konferencí, vládní publikace, šedá literatura, noviny, newslettery)

Internet

Web x Deep web (Invisible web)

Licencované zdroje I.

- ❑ další výrazy - komerční zdroje/databáze, elektronické informační zdroje, **e-zdroje, EIZ**, databáze, dokumenty v elektronické podobě

- ❑ dostupné prostřednictvím **databází**
 - ❖ **volně dostupné**
 - ❖ **komerční (licencované)**

Databáze

- ❑ **Bibliografické** – pouze základní "identifikační" údaje o dokumentech (název, autor, rok vydání atd.) + abstrakt

- ❑ **Fulltextové** – plné texty dokumentů

- ❑ **Multioborové** – dokumenty z různých oborů
 - ❖ rozsáhlé databáze – např. **ProQuest, Wiley, EBSCO**
 - ❖ není možné mít zaplacený přístup ke všem kolekcím, tj. ke všem fulltextům

Licencované zdroje II.

- za úplatu - **pro studenty MU zdarma** 😊
- informace jsou **prověřené** (prochází recenzním řízením)
- články většinou dostupné dříve než v tištěné podobě
- doporučený zdroj pro psaní seminárních a závěrečných prací**

Jak se dostanu k licencovaným zdrojům?

- ❑ Stránky knihovny FSS

<http://knihovna.fss.muni.cz/ezdroje>

❖ databáze k oborům vyučovaným na FSS

- ❑ Portál elektronických informačních zdrojů MU -

<http://ezdroje.muni.cz/>

❖ databáze i z dalších oborů

Jak se dostanu k licencovaným zdrojům mimo počítačovou síť MU?

- ❑ Nastavte si na počítači [vzdálený přístup](#)
 - ❖ OpenVPN
 - ❖ Shibboleth
 - ❖ EZproxy

Kde hledat odborné časopisy? I.

- EBSCO
- JSTOR
- ProQuest
- Sage Journals Online
- ScienceDirect
- SpringerLink
- Wiley Online Library

Multioborové databáze jsou dobrým startovním místem pro vyhledávání

Můžete je prohledávat hromadně prostřednictvím [discovery](#)

Kde hledat odborné časopisy? II.

Volně dostupné zdroje:

- ❖ [Directory of Open Access Journals \(DOAJ\)](#) - přes 10.000 časopisů s otevřeným přístupem
- ❖ [Central European Journal of Social Sciences and Humanities \(CEJSH\)](#) - databáze bibliografických údajů a anglických abstraktů článků uveřejněných ve vědeckých časopisech z oblasti humanitních a společenských věd vycházejících v ČR, SR, v Maďarsku a Polsku.

Kde hledat odborné časopisy? III.

Volně dostupné zdroje:

- ❖ [HighWire Free Online Full-text Articles](#) - Rozsáhlý multioborový repozitář plnotextových a volně dostupných vědeckých časopisů z celého světa. Zajišťuje také přístup k webovým sídlům s placeným přístupem.
- ❖ [De Gruyter Online](#) - volně dostupný multioborový zdroj, stovky odborných časopisů.

How to Read (and Understand) a Social Science Journal Article

Kde hledat knihy?

Katalogy

- ❖ [Katalog MU Aleph](#)
- ❖ Souborné katalogy – [JIB](#), [CASLIN](#)
- ❖ [Ebsco Discovery Service](#)

Licencované databáze

- ❖ [Ebsco eBooks](#)
- ❖ [Sage Knowledge](#)
- ❖ [eReading.cz](#)

Kde hledat knihy? II.

Další zdroje

- ❖ [OAPEN Library](#)
- ❖ [Directory of Open Access Books \(DOAB\)](#)
- ❖ [Google Books](#)

Kde hledat informace z médií?

- ☐ Denní tisk, TV a rozhlasové vysílání
 - ❖ [Anopress Monitoring Online](#)

Kde hledat závěrečné práce?

- ❖ [Archiv závěrečných prací MU – Thesis](#)
- ❖ [Vysokoškolské kvalifikační práce – Theses](#)
- ❖ [DART – Europe E-theses Portal](#)
- ❖ [ProQuest® Dissertations & Theses \(PQDT OPEN\)](#)
- Open Access Dissertations and Theses

Kde hledat referenční díla?

❖ [Gale Virtual Reference Library](#)

❖ [The World Factbook](#)

Kde hledat statistické údaje?

- ❖ [Český statistický úřad](#)
- ❖ [Eurostat](#)

Kde hledat další zdroje? I.

- ❖ [ROAD - the Directory of Open Access scholarly Resources](#) - časopisy, konferenční sborníky, akademické repozitáře)
- ❖ [Oficiální dokumenty OSN](#)

Kde hledat další zdroje? II.

- ❖ [ICPSR \(Inter-university Consortium for Political and Social Research\)](#) – sociálněvědný datový archiv
- ❖ [European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences \(ERIH PLUS\)](#)
- ❖ [Google Scholar](#) ;)

Vyhledávání

1. Téma a klíčová slova

2. Další specifikace

3. Výběr zdrojů

4. Boolovský model

5. Technika vyhledávání

6. Vlastní vyhledávací proces

7. Hodnocení vyhledaných záznamů

8. Další operace

1. Téma a klíčová slova

2. Další specifikace

3. Výběr zdrojů

4. Boolovský model

5. Technika vyhledávání

6. Vlastní vyhledávací proces

7. Hodnocení vyhledaných záznamů

8. Další operace

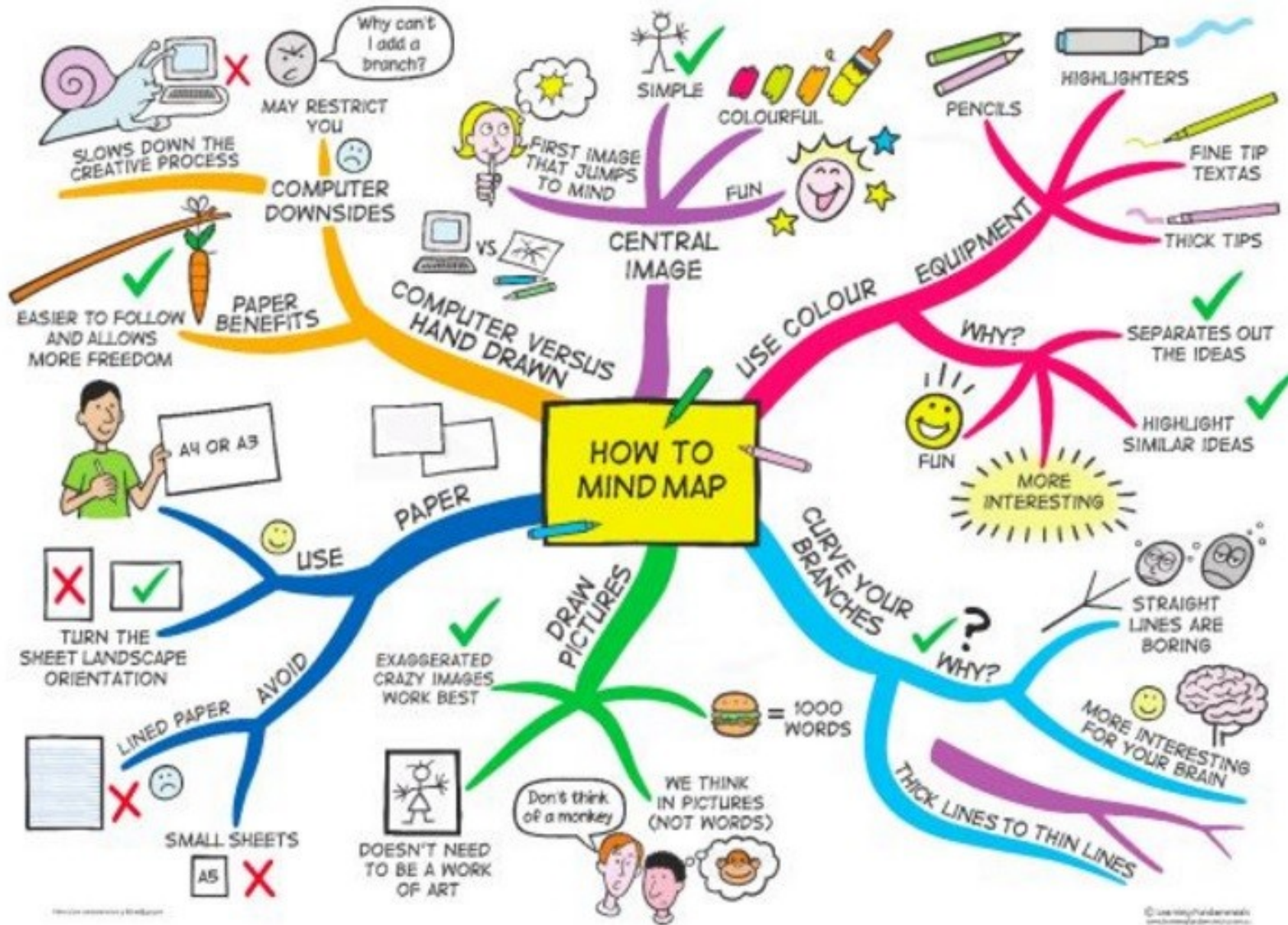
1. Téma a klíčová slova

1) Zamyslete se o čem chcete psát

- ❖ je nutné mít dost informací o daném tématu (pokud se studiem problematiky začínáte, nebojte se využít učebnice, encyklopedie, radu vyučujícího apod.)

2) Zformulujte téma nebo problém

- ❖ lze využít tzv. **myšlenkových map** - grafické znázornění tématu

Téma a klíčová slova II.

3) Vyjádřete téma ve formě

❖ **klíčových slov (hesel)**

- používejte zejména **podstatná jména**
 - příd. jména, zájmena a slovesa pouze pokud jsou opravdu nezbytné
 - vyhýbejte se tzv. stop words (předložky, spojky, členy v cizích jazycích)

př. Palestina; dějiny; starověk

- ❖ Pozn. v katalozích knihoven můžete nalézt i tzv. **předmětová hesla**
př. Palestina-dějiny-starověk

Shrnutí

Psaní odborných (závěrečných) prací

☐ Volba tématu

- ❖ Kontrola v Archivu závěrečných prací IS MU

☐ Informační průzkum

- ❖ Katalogy knihoven
- ❖ Licencované zdroje
- ❖ Veřejné dostupné zdroje

- ❑ **Pro vyhledávání odborných informací použijte licencované informační zdroje**
 - ❖ Ověřené, kvalitní, jedinečné informace
- ❑ **Seznam databází**
 - ❖ Stránky knihovny
 - ❖ Portál elektronických informačních zdrojů
- ❑ **Mimo počítačovou síť MU si nastavte vzdálený přístup**
 - ❖ Např. OpenVPN, Shibboleth

Literatura

KATUŠČÁK, D., B. DROBÍKOVÁ, R. PAPÍK. *Jak psát závěrečné a kvalifikační práce*. Nitra: Enigma, 2008, 161 s. ISBN 978-80-89132-70-6.

BOTHMA, Theo. *Navigating information literacy: your information society survival toolkit*. 3rd ed. Cape Town: Pearson Education, 2011, 208 s. ISBN 9781775782278.

Obrázky

<http://cathryno.global2.vic.edu.au/2010/05/08/deep-web-vs-surface-web/> (deep web)

<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/b1/8c/7d/b18c7dde7e01870bd4715b308241c155.jpg> (myšlenková mapa)

Ústřední knihovna
Fakulty sociálních studií MU

Děkuji Vám za pozornost

Mgr. Dana Mazancová, DiS.

mazancov@fss.muni.cz

infozdroje@fss.muni.cz